

żożeństrach, a także dozwala się dopuszczanie osób duchownych, celem zaspakajania religijnych potrzeb jeńców w obozach i innych miejscach ich pobytu. Jeńcom wojennym Polakom dozwala się za pozwoleniem dowodzącego wojskami zakładać kasy wzajemnej pomocy.

Wojennym jeńcom Polakom następującej kategorii, za specjalnym zezwoleniem zarządu sztabu generalnego i za zgodą dowodzącego wojskami okręgu, przysługują się prawo mieszkania w domach prywatnych, na podstawie poręczenia centralnego wydziału polskich organizacyj (Rady Zjazdów) i złożeniu deklaracji, iż jeniec wyrzeka się zamiaru ucieczki: a) inwalidom i chorym; b) oficerom i osobom inteligentnym zawodów i w pośród jednorodnych ochotników i c) innym osobom innych kategorii w wypadkach zasługujących na uwzględnienie.

Wszystkim wymienionym w powyższym ustępie osobom przysługują się prawo zajmowania się wszelką pracą, odpowiadającą ich zawodowi, w szczególności pozwala się im pracować w polskich organizacjach pomocy ofiarom wojny. Zezwala się za zgodą dowodzącego wojskami okręgu na przenoszenie jeńców Polaków z jednego miejsca osadzenia do innych, a także wspólne pomieszczenie braci i innych bliskich krewnych. Przedstawicielom polskich organizacyj na odpowiedzialność Centr. wydziału, wydaje główny zarząd sztabu gen. w celu zaznajomienia się z warunkami życia jeńców wojennych Polaków i okazania im materialnej pomocy. Imienne świadectwa (glejty) na prawo odwiedzenia jeńców osadzenia wymienionych jeńców wojennych. Wreszcie jeńcom wojennym Polakom przysługują się prawo zawierania związków małżeńskich na podstawie istniejących w tym względzie ogólnych prawideł, odnoszących się do jeńców Słowian wszelkiej narodowości.

O cenę drzewa.

Wiedeń, 8. sierpnia.

Sekcya drzewna naszej Centralnej komisji dla badania cen w Wiedniu odbyła wczoraj pod przewodnictwem dra Aleksandra Raeyńskiego iego posiedzenie, na które wszystkie ministerstwa, nie wyłączając ministerstwa wojny, wydelegowały swych zastępców. Imieniem ministerstwa rolnictwa zjawił się szef sekcji Kölller, ministerstwo galicyjskie zastępował komisarz namiestnictwa dr Koppens. Skład sekcji drzewnej uległ od ostatniego posiedzenia o tyle zmianie, że liczbę jej członków powiększono przez powołanie nowych członków z grona przedstawicieli konsumentów. Stosownie do żądania Koła polskiego zaproszono również dwóch członków z Galicji, z których jednak zjawił się tylko jeden, mianowicie poseł dr Diamand, zastępca zaś producentów galicyjskich nie przybył na posiedzenie.

Referat wygłosił radca lasowy Laschitzewiczka, który objaśnił powstanie taryfy wygotowanej przez Izbę drzewną (Holzwirtschaftsstelle) w ciągu trzechmiesięcznych narad i przedłożył komisji klucz uzasadniający ceny tej taryfy. Wychodząc z ceny pokojowej za metr sześcienny na pniu w kwocie 13 koron dochodzi referent do projektowanej obecnie ceny lasowej 47 koron. Koreferent ze strony konsumentów p. Heskya i wszyscy inni przedstawiciele konsumentów oświadczyli, że nie będą w możności przeciwstawić przedłożonemu dopiero dzisiaj o bliższemu argumentów opartych na cyfrach, żądają zniżenia ceny lasowej o połowę, co do chwili, kiedy rzeczoznawcy zbadają dostarczony im materiał cyfrowy. To samo żądanie zgłosił na skutek telegraficznej prośby Centrali odbudowy Galicji zastępca ministerstwa skarbu, radca sekcji Bärenkian.

Wobec tego przewodniczący odroczył rozprawę nad taryfą do dnia 16 bm., zarządził zaś ogólną dyskusję nad zagadnieniami cen drzewa.

W ciągu tej dyskusji, która zajęła dzień cały, omówiono wysokość cen drzewa, w różnych krajach Austrii, przyczem pokazało się, że ceny drzewa opałowego w Galicji, zwłaszcza zaś we Lwowie, są nieproporcjonalnie wysokie. Podniesiono również zarzuty przeciwko zbyt niskim taryfom zastosowanym przez wojskowość na terenie operacji wojennych w przeciwstawieniu do wysoki cen płaconych przez ministerstwo wojny za dostawę drzewa w głębi państwa (Hinterland). Prezydent Izby drzewnej hr. Hun-Salm oświadczył na to, że zbiera daty odnoszące się do cen płaconych w obojętne północnych i południowych terenów wojennych i wdroży odpowiednią akcję celem uzyskania równych cen t. zn. by armie płaciły za samą cenę, którą się płaci w głębi państwa.

Na podstawie przeprowadzonej dyskusji, w toku której przedstawiciele poszczególnych ministerstw zgłosiły oświadczenia względnie zastrzeżenia co do przedłożonej taryfy, przewodniczący dr. Raeyński ogłosił następujące zasady jako uchwaloną dyrektywę dla przyszłego posiedzenia Sekcji: Komisya zajęła się ma ustaleniem cen wycieczki dla drzewa opałowego, ustanowienie zaś cen drzewa opałowego pozostawia się komisjom lokalnym, którym jednak Centralna komisya poda wskazówki i wskaże zasady w kierunku ujednolicenia cen drzewa opałowego i utrzymania ich na niższym poziomie. Dalsza zasada ogłoszona przez przewodniczącego brzmi, że ceny, które Centralna komisya ustanowi, będą dla całego państwa równe, nie zostaną

zatem dla poszczególnych krajów odmiennie ustalone. Nadto ustanowi się ceny tylko dla niezbędnie potrzebnych materiałów, zaś ceny sortymentów wybredniejszych będą pominięte.

Przewodniczący Sekcji dr. Raeyński zamykając posiedzenie oznajmił zebranym, że agendy przewodniczącego oddaje w ręce swego zastępcy, gdyż na czas dłuższy wyjeżdża urzędowo do Galicji wschodniej, błądząc go powołują także obowiązki wicemarszałka powiatu podhajeckiego.

KRONIKA.

PIĄTEK
10

W. Wawrzyńca

Wschód słońca o godz. 5:27 r.
Zachód „ „ „ 8:07 w.
Długość dnia godz. 14 m. 47.
Najniż. ciepota 13,2, najw. 20,9.
Prognoza: Pogoda.

Z miasta.

U LOKALE SZKOLNE W KRAKOWIE. Z Krak. Oddziału Tow. pedagogicznego komunikują nam: Ferye wakacyjne zbliżają się już ku końcowi, rok szkolny i nauka wkrótce się rozpoczyna. Liczne też rodziny zwracają się do nas z zapytaniami, czy szkoły w Krakowie pozostaną nadal w wynajętych lokalach, które przeważnie nie odpowiadają najskromniejszym wymaganiom higieny. Otóż spodziewamy się, że z powodu poniesienia się wschodniego terenu walk poza granice Galicji, szpitale wojskowe w Krakowie (w których mało chorych) umieszczone przeważnie w budynkach szkolnych, nie mają już znaczenia i prawdopodobnie będą posunięte ku wschodowi. Spodziewamy się również, że dotyczące czynności zajmą się energicznie tą sprawą, aby wszystkie budynki szkolne w mieście naszem jak najprędzej oddano do właściwego użytku. Obecnie bowiem tem większy obowiązek ciąży na wszystkich od których to zależy, aby młodzież nasza, na której budujemy lepszą przyszłość kraju i narodu, nie nieszczęliwa zdrowia w ciastnych, ciemnych, dusznych i wilgotnych izbach podnajmowanych, gdy to złe można łatwo usunąć. Niechże dla tej dziatwy, pozbawionej dzisiaj przeważnie ojcowskiej opieki i najcieplejszej głodnej, przynajmniej sala szkolna będzie miłą i zdrową.

ŚWIĘTO HOŁDU KU CZCI CESARZA w połączeniu z festynem — jak nam komunikują — odbędzie się w dniu 17 sierpnia b. r., jako w pierwszą rocznicę urodzin cesarza od czasu wstąpienia na tron. Uroczystość wraz z zabawą ogrodową odbędzie się w miejskim Parku Dra Jordana, pod protektorem namiestnika hr. Huyna, prez. Dra Leo, oraz Delegata namiestnictwa Dra Fedorowicza. — Komitet przygotowuje szereg niespodzianek, wśród których jedną z największych atrakcyj będzie turecki pawilon, a w nim kabaret z udziałem pierwszorzędnych sił obywatelną scen naszych. Szczegółowy program zostanie niebawem ogłoszony. — Dochód przeznaczony jest na zaopatrzenie najbardziej potrzebującej Krakowa w odczuł i obuwie, którego kupno jest zapewnione (około 1000 par butów). — Nie ulega wątpliwości, że ze względu na szlachetny cel festynu ofiarom, jak zawsze, publiczność pospieszy 17 sierpnia tłumnie do parku Dra Jordana.

STECZKA MAKA. Ostatni transport mąki, jaki Kraków otrzymał z magazynów zachodnich prowincji państwa, zawiera znaczną ilość mąki stęchłej, co daje się odczuć w chlebie. Mąka, jaka nadeszła, należy niewątpliwie do lepszych gatunków, lecz niestety, z powodu wadliwego magazynowania, zatechła. Doświadczeni i sumienni piekarze umieją przy wypieku woń stęchliny częściowo neutralizować i dostarczają chleb możliwy do spożycia. Niektórzy piekarze jednak nie zadają sobie widocznie tego trudu, wskutek czego chleb z ich piekarni pochodzący wydaje widać bardzo przykrą i pomimo ponętnego wyglądu, jest często niemożliwy do konsumpcji. Można by ci piekarze zechcieli się poinformować u swych kolegów o sposobie usuwania stęchliny i przy wypieku dołożyć starań, by ludności dostarczać lepszego chleba.

Przy tej sposobności notujemy żale piekarzy na nadmierną wagę worków, z których po zupełnym wypóżnieniu każdy waży około trzech kilo, a często więcej. Jeden z poważnych właścicieli piekarni żalił się wczoraj w Wydziale apropracyjnym magistratu, że 10 próżnych worków z mąki, którą otrzymał, waży przeszło 38 kilo, co stanowi poważną różnicę przy cenie mąki i ilości chleba wypiec z niej mającego. Piekarze domagają się, żeby tę różnicę uwzględniono przy Wydziale mąki i obciążeniu kart chlebowych.

ROZDZIELANIE MASŁA w Związku mleczarskim przy placu Szczepańskim etaje się wprost torturą dla czekającej w długim ogniu publiczności. Wiele osób gromadzi się tam już o 5 rano, aby się dostać do pierwszych szeregów, podczas gdy sklep otwiera się dopiero po godzinie 8. Ci, co przyszli później, muszą czekać śród skwaru słonecznego, nim koło do nich przyjdzie, częstokroć aż do godziny 1. — A zdarza się nieraz, że ostatniej grupie dziesięciu lub piętnastu osób zamykają drzwi przed nosem, oświadczając, że masła już niema. — Ogólne stąd narzekanie śród czekającej publiczności; a przecież można by tam zarządzić, zmienić system słamazarzy rozdawnictwa. Czy nie można np. tak urządzić, żeby dnia poprzedniego odbierano kartki i pieniądze, a dawano stosowne bilety na odpowiednio zapłaconą sumę ilość paczek, które w potrzebnej ilości przygotowane, wydawanoby nazajutrz osobom za zwrotem zaopatrzonego pieczęcia urzędową. Albo czy nie mogłoby jakie dziesięć osób z „ogona”, stojących na przedzie, po-

wierzyć jednej osobie swe pieniądze i karty, któreby od razu dla nich stosownie ilość pobrała i wyszłyby ze sklepu rozdzielnie? — Wreszcie czy nie możnaby urządzić więcej miejsc sprzedaży? Uniknęłoby się przez to gromadzenia tłumów na jednym miejscu, oszczędziłoby się publiczności wiele przykrości. Czy Zarząd Związku nie mógłby nad tem pomyśleć i przyjąć kupującym z pomocą? W. S.

Z KOLONII W KOCHANOWIE. Dziś w piątek o godz. 9.30 wyjeżdża do Kochanowa dalsza grupa 100 dzieci na 4-tygodniowy pobyt. Pierwsza partya 100 dzieci powróciła we wtorek.

Z OPERY. „Halka”, której dotychczasowe przedstawienia każdym razem cieszyły się zapelnioną widownią, śpiewana będzie jutro po raz piąty ze znakomitą odwrotnością partyi tytułowej, p. M. Pilarz-Mokrzycką. Janusza śpiewać będzie p. Zym. Nowina, śpiewak opery poznańskiej, Jontka p. Stepińskiego, Zofię p. Jaworzyńską, Stolnika p. Issakowicz, Dziembę p. Mazanek. Dyryguje Bol. Wallek-Walowski.

W niedzielę dwa przedstawienia o godz. 9 i pół popoł. po cenach zniżonych arcydzieł muzyki klasycznej, Glucka „Orfeusz” po raz ostatni w sezonie, jednocześnie ostatni występ Ady Nekar i L. Marek-Onyszkiewicz; wieczorem o godz. 7 i pół po raz czwarty „Opowieści Hoffmanna” z udziałem p. Mokrzyckiej jako Antonii, Szafranskię — Giulietta i J. Krzyształowiczowej — Olimpia, z p. Zathemem w poczwórnej partyi Lindorfa, Copehussa, Doperuta i Miracola oraz p. Lubienieckim jako Hoffmannem.

WANDA SIEMASZKOWA, ulubienica naszej publiczności, choć niestety stale bawiąca we Lwowie, przyjeżdża umyślnie do Krakowa dla odzwrotnienia tytułowej roli w świetnej sztuce Karola Schönherrra, która grana będzie w dn. 10 i 11 b. m. (w piątek i sobotę) w sali „Sokoła” pod egidą Czerwonego Krzyża. W sztuce tej, w której każda postać nie jest już żyjącym człowiekiem, ale wznasta do symbolicznej wyżyny, każda rola jest niezmiernie trudną i ważną. Objeli je prócz p. Siemaszkowej, artystki sceny naszej, p. Zygmunt Noskowski i WL. Żarski. — Bilety do nabycia w katedze Krzyżanowskiego, Rynek 61.

O ZASKLEPIENIE „MŁYNÓWKI”. W dniu 8 b. m. odbyło się w inicjatywę Towarzystwa katolickich właścicieli realności liczne zebranie właścicieli domów położonych nad „Młynówką” i lokatorów mieszkających w tych realnościach. Na zebraniu wyrażono żywe ubolewanie, że zarząd miasta tak mało dba o zdrowie mieszkańców i mimo nakładania coraz to nowych podatków, nie znalazł dotąd odpowiedniego nielawiekiego funduszu, aby usunąć ze środowiska ten śmiertelny kanał, będący rozsadnikiem chorób i zarazek. Przez czerwiec i lipiec b. r. były prawie bez przerwy upały, a przez cały czas woda była spuszczona i dotąd wody niema, a rozkład nieczystości znajdujących się w korycie „Młynówki” w złomowity sposób zatruwa powietrze, tak, iż oknem otwierać nie można.

Interesowani postanowili z całą energią domagać się usunięcia „Młynówki” i większej dbałości o zdrowie mieszkańców. W tym celu udaje się do magistratu deputacya w sobotę 11 b. m. o godz. 11 i pół przedpołudniem. Prezydent Towarzystwa prosi wszystkich interesowanych, tak właścicieli realności, jak i lokatorów mieszkających w domach położonych wzdłuż „Młynówki”, aby zechcieli się w tym celu w sobotę punktualnie o godz. 11 i pół przedpoł. zgromadzić w magistracie na I. p. w poczekalni.

POZAR. Onegdaj w domu przy ul. Kollettek 1. 9 wybuchł pożar. Od rury kotła pralni chemicznej firmy Bębka zajęły się belki i sufit. Wezwana straż pożarna ogień ugasiła.

NAGŁY ZGON. Wypuszczona we śróde za szpitala św. Łazarza Marya Sawicka, lat 51, z pod Przemysła, zmarła wczoraj nagle na dworc kolejowym w Krakowie, gdy się wybierała w podróż do domu. Po stwierdzeniu zgonu przez lekarza miejskiego, zwłoki ś. p. Sawickiej przewieziono do kostnicy.

Z SALI SĄDOWEJ. Wczorajsza rozprawa w sądzie kraj. karnym pod przew. radcy Dra Olszewskiego przeciw Szymonowi Obstfeldowi, obwinionemu o gromadzenie towarów w celach spekulacyjnych, zakończyła się wyrokiem uwalniającym oskarżonego.

Z KRONIKI POLICYJNEJ. Policya aresztowała onegdaj Natana Niemand, furmana, lat 23, który zwożąc-kupcom miejscowym z dworca kolejowego różne towary, dopuszczał się znaczących kradzieży. Aresztowany przyznał się, że zabrał worek rodzynek wartości 600 K i sztukę płótna za 400 K. Odstawiono go do aresztów „pod Telegrafem”.

Z Polski i ze świata.

PO OSWOBODZENIU GALICJI WSCHODN. Ruch komunikacyjny między zachodnią a wschodnią częścią kraju — jak donoszą pisma lwowskie — ożywia się coraz bardziej. Napływającym wciąż do Lwowa transportem ludzi powracających w rodzinne strony wydaje komisya perlustracyjna specjalne pozwolenia, na podstawie których mogą odbywać podróże. Z wielu oswohodzonych miast przybyło w ostatnich dniach do Lwowa sporo osób błądzą celem nawiązania lub też odnowienia stosunków handlowych ze stolicą.

BITKÓW W CZASIE INWAZJI. Kopalnie ropy w Bitkowie, miejscowości położonej koło Stanisławowa — jak donoszą do „Kur. lw.” — przetrwały inwazję nienaruszone. Nie spalono ich nawet podczas odwrotu. Przez cały czas były w ruchu. Odsunięto jednak miejscowych urzędników, dyr. Zubrzycki nawet został uwięziony, zrazu trzymano go w domowym areszcie, potem przez 3 miesiące w więzieniu w Buczacu, skąd go dopiero w maju puszczono.

no. Oskarżony był o szpiegostwo. Inny znowu z urzędników został wywieziony do ciężkich robót w kopalniach, skąd go dopiero po 10 miesiącach uwolniono. Ruch prowadził inżynierowie rumuńscy. Zarekwirowano z początku 1.400 wagonów ropy, potem na wszystkie położono sekwestr, nawet pensy nie wypłacano. Szkody wyrządzone przez Rosyan obliczają na 2 miliony koron.

OBCHÓD KOŚCIUSZKOWSKI W SOSNOWCU. W ubiegłą sobotę o godzinie 8 wieczorem w sali Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich odbyło się liczne zebranie obywatelskie w sprawie zorganizowania w Sosnowcu uroczystego obchodu z powodu przypadającej w październiku r. b. 100-iej rocznicy skonu Tadeusza Kościuszki. Na zebranie przybyło 85 osób, reprezentujących 37 instytucji kulturalno-społecznych.

Z WŁOCŁAWKA donoszą do „Kur. warsz.”: Na miejscu starej kanonii we Włocławku stanowią gmach gimnazjum im. Jana Długosza. Dotychczasowa siedziba tego gimnazjum będzie zajęta na bursę dla uczniów. Powstała we Włocławku nowa kooperatywa: robotnicze Stow. spożywcze „Łączność”. Wystawa okrężna odbudowy kraju, po dwutygodniowym pobycie we Włocławku, będzie przeniesiona do Skiernewic.

Na posiedzeniu Rady miejskiej we Włocławku radni żydowskie domagali się przeniesienia 4800 mk. na pensje dla dwu urzędników, znających żargon, oraz aby magistrat wydawał obwieszczenia także w żargonie. Wnioski żydowskie odrzucono. Rada miejska uchwała utworzyć poradę lekarza szkolnego.

Z WIELUNIA piszą do „Kur. warsz.”: W zdziwnem ustroniu na przedmieściu Wielunia istnieje dotychczas zakon „S. Bernardynek”. Jest to fundacya Anny Koniepskiej, żony wielkiego hetmana, pogromcy tatarów i kozaków. Wspaniały klasztor wybudowała hojną ręką hetmanową, a córka jej, Aleksandra, wstąpiła do tego zakonu. Dotychczas widzieć można w kościele świątyni S. Bernardynek, w bocznym ołtarzu, krucyfiks nieduży, se słonowej koral, przedniej włoskiej roboty, który był ongi własnością fundatorki klasztoru. Portret jej w całej postaci z r. 1630, wcale dobrego pamięcia włoskiej szkoły, znajduje się również w kościele. Mieścił się w tej świątyni także portret jej córki Aleksandry w ubiorze zakonnym.

Rozległe dobra służyły klasztorowi i żywym licznym bogactw, którzy do jego furty zawsze śmiało dzwonił. Późniejszymi czasami dobra te skonfiskował rząd rosyjski i porządował swoim jenerałem i dygnitarzom. Zakonnicze rządy przyniosły do ustronnego klasztoru po 00. Paullnach, gdzie mogły tylko modlić się. Pracowały czynnie na ożywej niwie było im wabronione. Dopiero po wyjściu Rosyan z Królestwa mogły PP. Bernardynki szkołę dla dzieci. Prócz tego mają zamiar otworzyć szkołę ślug.

„TOWARZYSTWO DENUNCYANTÓW”. „Moment” pisze, że w Skiernewicach utworzono „Związek denuncyantów”, złożony z siedmiu osób, a wśród nich ojciec z 2 synami. Żądał oni często od ludzi okupu, grożąc denuncyacyami. Wrazie odmowy posyłał listownie do władz okupacyjnych różne anonimowe denuncyacye. Kilku obywateli udało się do komisarza w Skiernewicach i swrócili mu uwagę na istnienie związku. Komisarz upoważnił obywateli do aresztowania jego członków. Jakoż odszukano wszystkich i odprowadzono do aresztu. Po zaarrestowaniu postanowiono zaprowadzić wszystkich siedmiu w sobotę do łaźni. Całe miasteczko — pisze „Moment” — brało udział w tym uroczystym pochodzie. Od rana ulice były pełne oczekujących. O godz. 11 i pół wyprowadzono ich w otoczeniu 6 milicyantów. Na ulicach rozległy się okrzyki pod adresem denuncyantów. Ta sama scena powtórzyła się w drodze powrotnej z łaźni do aresztu. Tyle pismo żargonowe. Szkoła tylko, że „Moment” nie podał nazwisk tego ciskawego towarzystwa.

KWESTYA WĘGŁA WE LWOWIE. Węgiel w mieście nie ma prawie zupełnie — jak stwierdzają pisma lwowskie — zaś opał drzewny, zrzucony na targ w szczupłej ilości przez zawodowych handlarzy, jest wkrótce wyczerpany cen niemożliwy do nabycia. Obecnie, kiedy jeszcze nie zachodzi piekacza potrzeba, żądają od kupujących po 7—10 K za cetnar drzewa, w zmnie zaś cena pójdzie znacznie w górę. Zarząd miasta w tych dniach wysłał nowy memoriał do namiestnictwa i ministerstwa robót publicznych z przypomnieniem ostatecznego uregulowania tej ważnej kwestyi. Miasto zakontraktowało wprawdzie wiele tysięcy wagonów drzewa, potrzeba jednak węgla jest nieodzowną, gdyż inaczej przedsiębiorstwa miejskie i prywatne grożą zastojem.

PO MĘCZARNIACH TUŁACZKI. W „Kur. lw.” czytamy: W Tarnopolu pozostało 180 kolejarzy (przeważnie urzędników), niektórzy z rodzinami, około 230 osób, swakuowanych z Królestwa Polskiego, a ostatnio pracujących na kolejach Galicji, eksploatowanych przez władze rosyjskie. Prócs tego pozostali: wojskowi, pracownicy związku miast i ziemstw, wzięci z Królestwa na podwoje i inni, razem 84 osób, ogółem wraz z kolejarzami około 300 osób.

Tużcaze pozostali w Tarnopolu, aby po trzech blisko latach rozłąki z Królestwem i tak łażki po całej prawie Rosyi, powrócił jak najprędzej do Królestwa. W tym celu zwrócili się oni o interwenycję do odpowiednich władz o przyspieszenie powrotu, do ka. arcybiskupa Teodorowicza, ka. arcybiskupa Kakowskiego, do polskiej Rady Stanu w Warszawie, Kola polskiego, księcia Dzidziawa Lubomirskiego, posta Daszyńskiego i in., w nadziei, że ułżą oni ich losów.

Po męczarniach tułaczki w jak najgorszych warunkach, chcieliby nieszczęśliwi powrócić pod starczych rodzinie i wraz z Królestwem, przeżywać dolę i niedolę jego. — Przewodniczącym

komitetu pozostali w Tarnopolu Królewskich, jest p. Karol Robaczowski, Tarnopol, ul. Karłowicza 1. 7.

WĘGLE W OKUPACJI NIEMIECKIEJ. Rępartycya zapasów węglowych w najbliższym czasie na potrzeby terenu okupacji niemieckiej, jak się dowiadują pisma warszawskie, uskuteczniła będzie w ten sposób, iż przedewszystkiem zaspokojone być mają potrzeby rolnictwa — do lokomobil, maszyn motorowych i t. d. Następnie zaopatrzone będą w węgiel cukrownie przed zbliżającą się kampanią. Dalsze transporty przeznaczone być mają na potrzeby ludności cywilnej w miastach.

NAGRODY ZA BOMBY NA BERLIN. „Temps” donosi z Nowego Jorku, iż amerykański chemik Sussex wyznaczył nagrodę 1000 dolarów dla tego lotnika, który pierwszy rzucił bomby na Berlin.

TANCERKA SKAZANA NA ŚMIERĆ. Szwajcary donoszą pisma niemieckie, że w Francji skazano znaną indyjską tancerkę Mała Hari na śmierć z powodów wojskowych. Z pochodzenia jest ona Holenderką i nazywa się Margareta Zella, „Bebo de Paris” donosi, że powodem sąsądzenia były sprawy szpiegowskie związane z ofensywą francuską r. 1916. Równocześnie z nią została osądzona i skazana również na śmierć ostatec fiński Gustaw M. chelson. Ponieważ prezydent Polncaze nie ma prawa ukawiania skazańców sądów wojennych, wyrok na obójgu musi być wykonany. Jak wiadomo, skazańców takich rozstrzelują w Vincennes pod murem twierdzy.

Zawiadomienia i Komunikaty.

STYPENDYJA Kuratorem Domu Polskiego w Wiedniu ma być rozdane 4 stypendya dla Polaków, katolików chcących uczęszczać na uniwersytecie we Wiedniu. Podania zaproszone należy przystawiać do Wydziału Fundacyi Domu Polskiego w Wiedniu, Boerhavogasse 20.

Z SZKÓŁY GOSPODYNI W SZYNWALDZIE. Zakład szkoły gospodyni w Szynwaldzie otwiera się z dniami 15. września na rozpoczynają rok szkolny. Zgłoszenia należy nadsyłać najdalej do 1. września br. 1917 pod adresem Kamada. Tam też wznosić się należy po szczegółowym wyjaśnieniu.

MIANOWANIA. Minister sprawiedliwości zamianował nacelnikiem kancelaryi Romana Sipeka i Wadłowskiem starszym nacelnikiem kancelaryi, pozostawiając go na dotychczasowym posterunku słuhowym.

NEKROLOGIA.

Helena baz. Ziemiałkowska, wdowa po długoletnim ministrze (dla Galicji, Ekiaryanie baz. Ziemiałkowski, zmarła 9 b. m. w Wiedniu, 8. p. baz. Ziemiałkowska, po śmierci męża poświęcała całą swoją czas i wszystkie swoje siły opiece nad licznymi potrzebami instytutu kulturalnego i humanitarnego. Szczęśliwą opieką, nie żądając znaczących ofiar materialnych, odczekała zmarła bibliotekę polską i szkołę polską w Wiedniu. Dom jej był w swym czasie najważniejszą katedrą dla całej polskiej kolonii. Zmarła była ciotką siostrą jej pianistki i Marii Gabrieli Leszytyckiej.

REPERTUAR OPERY.

W sobotę: „Halka” opera w 4 aktach St. M. Muszki (występ M. Pilarz-Mokrzyckiej i Zymunta Nowiny).

W niedzielę popoł. o g. 3 i pół po raz ostatni: „Orfeusz” i w. (ostatni występ Ady Nekar i L. Marek-Onyszkiewiczowej). — wieczorem o g. 7 i pół: „Opowieści Hoffmanna” opera J. Offenbacha (występ M. Pilarz-Mokrzyckiej).

We wtorek (po raz pierwszy): „Sprzedana naręczona”, opera w 3 aktach F. Smetany (występ M. Pilarz-Mokrzyckiej).

REPERTUAR OPERETKI.

Piątek: „Dookoła miłości” (występ Heleny Miłowskiej).

Sobota: „Księżniczka czaradza” (występ Heleny Miłowskiej).

Niedziela wieczorem: „Księżniczka czaradza” (występ H. Miłowskiej).

Poniedziałek teatr zamknięty.

Wtorek: „Królowa kina” (występ Heleny Miłowskiej).

Sroda: „Księżniczka czaradza” (występ Heleny Miłowskiej).

Czwartek: „Dookoła miłości” (występ Heleny Miłowskiej).

Z opery.

Pierwszy występ p. Marii Mokrzyckiej.

Później, niż każdy tego pragnął, zaczęła nam w tym sezonie śpiewać p. Mokrzycka. Brak uroczego śpiewu znakomitej artystki, który tamtego roku był najżywszą osobą opery krakowskiej, odczuwaliśmy także w korzystnie zmienionych warunkach tegorocznych. Z pośród śpiewaczek naszych p. Mokrzycka śpiewa wam swoim najbliższym zdaje się nas łączyć z autentycznym włoskiem bel canto i do rodzaju śpiewu, jaki prawdziwie ożywił jego najbardziej odpowiada, ma tyleż danych w strunach głosowych, ile w temperamentie, mogącym śmiało uchodzić za południowy. Poimniomowa raczej niż egzotyczna jest cudowna rozśpiewana Butterly pani Mokrzyckiej. Kwiatem zaś w pełni rozwiniętym, zachwycającym świeżością i obfitością, jest dźwięk śpiewu czki naszej.

Srodowa przedstawienie „Madame Butterfly” nie dało niestety zupełnie odpowiedniej oprawy dla znakomitego występu p. Mokrzyckiej. Odchylając udatny, jak zawsze, tym razem większą świeżością wyczerpniętego głosu odznaczający się śpiew p. Stepińskiego w roli Pinkerton i partya Gora p. Henryka Millera, nie miało się możności notować (ani na scenie, ani w orkiestrze) koniecznych chwil zadowolenia. Czwartek Suzuki w tym roku p. Kaimonki zdołał tylko przyczynić do upewnienia słuchacza, że partya Suzuki nie należy do łatwych zadań operowych i że sam — choćby był — głos leżący w niej nie może wystarczyć. (Zm. Jan.)

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, dn. 10 sierpnia 1917.
Urzędownie ogłaszają dn. 9 bm.

Wschodni teren:

Grupa wojsk marszałka Mackensena: Usiłowania Rosyan i Rumunów, aby uderzenia- mi silnych mas wyrównać sukcesy niemieckie wywalczone na północ od Focsani, rozbiły się w zupełności. Nieprzyjacieli do wczoraj wieczora utracili w jeńcach 50 oficerów i 3300 żołnierzy, oprócz tego 17 dział i przeszło 50 karabinów maszynowych i minierak.

Front wojsk arcyksięcia Józefa: U armii generał pułkownika bar. Rohra, walczącej na wschodniej granicy węgierskiej, przyszedł wczoraj na prawie wszystkich odcinkach frontu do walk o korzystnym przebiegu, w czasie których odnieśliśmy zysk w terenie. Gwałtowne ataki nieprzyjaciela krwawo odparto. Na południowej Bukowinie nasza kawaleria po kilkudniowych zaciętych zapasach wydarła Rosyanom koło Wama dwie poyczyce górskie, leżące jedna za drugą. Prze ona ku Gurakumora. Dalej ku północy w sytuacji nie nastąpiła żadna istotna zmiana.

Włoski i bałkański teren.

Nie nowego.

Szef sztabu generalnego.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, dn. 10 sierpnia 1917.
Wielka gł kwatera ogłasza d. 9 bm.

Zachodni teren:

Grupa wojsk ks. Ruprechta: Nieprzejrzyste powietrze nie pozwalało aż do popołudnia rozwinąć żywszą działalność ogniową. Dopiero wieczorem wzmożła się znowu walka artyleryjska we Flandrych, pozostała w nocy silną i w kilku odcinkach zwłaszcza nad wybrzeżem i od Bixchoote do Hollebeke osiągnęła jak największą intensywność. Piechota nie atakowała. Angielski oddział wywiadowy, który wyruszył pod Hooge, został wycofany. W Artois ogień po obu stronach Lens wzniósł się. I tu gwałtowne wywiady nieprzyjaciela pozostały bezskutecznymi. U innych armii działalność bojowa pozostała w zwykłych granicach, chociaż wieczorem na kilku punktach rosła.

Wschodni teren:

Grupa wojsk ks. Leopolda bawarskiego: Nie było szczególnych wydarzeń. Front arcyka. Józefa: W Karpatach lesistych i w górach granicznych zachodniej Mołdawii przyszło do skutecznych działań bojowych. W kilku odcinkach posunęliśmy naszą linię naprzód i odparliśmy silne nieprzyjacielskie kontrataki.

Grupa Mackensena: Sytuacja rozwija się korzystnie. Rosyjanie i Rumuni w masowych atakach prowadzą znaczne siły w ogień, aby wydrzeć nam zdobyczone tereny na północ od Focsani, którą także wczoraj sporo powiększyliśmy. Wszystkie ataki odparto. Przeciwnik doznał jak najcięższych krwawych strat. Liczba jeńców powiększyła się na 50 oficerów i 3300 żołnierzy. Zdobyto 17 dział i przeszło 50 karabinów maszynowych oraz miotaczy min.

Front macedoński:

Nie ważnego.

Pierwszy jen. kwatermistrz Ludendorff.

Niemiecki biuletyn wieczorny.

Berlin. B. kor. B. Wolffa. Wczorajem: Na zachodzie nie nadzwyczajnego. Na wschodzie pomyślne walki na Bukowinie i na Mołdawach.

Przed ofensywą włoską.

Wiedeń. B. kor. Z wojennej kwatery prasowej: Na froncie nad Socą i w Tyrolu czynność ogniowa była znowu bardzo ożywiona. Koło Albaredo Włosi walali ku naszym rowom strzeleckim: Ofensywa włoska już się rozpoczęła! 11.500 jeńców jest już w rękach włoskich! Do tego dodawali, że wojska nasze powinny się poddać. To kuszenie do złamania wierności rzuci jasne światło na ducha żołnierzy włoskich, którzy widocznie sądzą naszych żołnierzy podług siebie.

Walki na froncie rumuńskim.

Wiedeń. B. kor. W Rumunii nasz sukces postępuje dalej mimo silnych kontrataków. W dolinie Oltos zdobyliśmy kilka ważnych wzniesień dzięki waleczności wojsk austro-węgierskich. Doremne były próby Rumunów wydarć nam ich z powrotem. Także na północ od przełęczy Tolgyos posunęliśmy nasze linie dalej na wschód. Zbliżamy się do Gurahumory. Nader silnym jest opór rosyjski koło miasta Seret.

Berlin. B. kor. B. Wolffa. Na froncie wschodnim dzień 8 sierpnia przeszedł od Rygi aż do Zbrucza bez ważniejszych wydarzeń, ponieważ wzmożenie się ognia koło Smorgo-

nów. Nad Zbruczem zwłaszcza koło Husiatyna i przy ujściu tej rzeki do Dniestru tuż przed koło Tamopola gdzieniedzie odżyła czynność ogniowa. Między Dniestrem a Sere-tem sytuacja niezmienną. Ataki rosyjskie na północ od miejscowości Seret odparto. Na północ od miejscowości Solka złamaliśmy zacięty opór rosyjski, i zdobyliśmy północny brzeg rzeki tej nazwy. Koło Arbora Rosyjanie silnym kontratakiem starali się odzyskać wydarte im stanowiska. Wszędzie odparto i ich i zadano im najcięższe straty. Dalej na południe posunęliśmy się walcząc po obu stronach doliny Mołdawaj aż do linii wzgórz Obeica, wzgórze 868 na północ od Wama-Batrina. Także po obu stronach Bystrzycy aż do przełęczy Tolgyos osiągnięto postępy. Dalej na południe w Karpatach walki dla nas pomyślne. Nieprzyjacieli poniesli krwawe straty w silnych ponownych atakach w okolicy Casinului, Razgonilui i Zboina Neagra, jakoteż w atakach na wzgórze na północ od klasztoru Lepsa. Na północ od Fokszań wojska nasze w pomyślnych walkach ponownie dowiodły niesłabnącego ducha ofensywy.

TYLKO JEDNA LINIA ODWROTU.

Budapeszt. „Pesti Naplo“ donosi, że zwolnienie wojennej kwatery prasowej: Nieprzyjacieli zajmują jeszcze tylko zaledwie kilka pasów granicznych Bukowiny, a nasze posuwające się naprzód wojska wyprą go niezawodnie i z nich niebawem. Rosyjsko-rumuńskie wojska mogą obecnie tylko jeszcze cofać się na Besarabie, albowiem wszystkie inne linie odwrotowe zostały im odcięte.

Chaos w Rosji.

Wiedeń. (Telefonem). Dzienniki wiedeńskie na podstawie wiadomości z Amsterdamu i Sztokholmu uważają sytuację w Petersburgu za rozpaczalną. Klęski w Galicji wywołały rozgorzenie mas robotniczych i nienawiść do rządu. W Petersburgu odbywają się zgromadzenia za ukończeniem wojny. Kierewski rozciągnął nad miastem silną kontrolę, mimo to rozpoczęły się wielkie strajki, które zapowiadają strajk generalny. Rząd zamierza przenieść wszystkie władze z Petersburga w głąb kraju. Rosyjscy generałowie wysłali do Kierewskiego memoriał, w którym domagają się, aby położył kres polityce wojskowej i by zakazał propagandy politycznej na froncie i na tyłach.

Berno. Dzienniki paryskie donoszą: Komisja wojskowa wysłała dla przeprowadzenia śledztwa w sprawie ruchów w Petersburgu i wypadków w Kronsztadzie, powróciła z powodu nieprzyjaznego i groźnego stanowiska ludności w Kronsztadzie.

Z Petersburga donoszą do „Progres de Lyon“: Rząd uchwalił karać wszystkich za podburzanie do strajku kolejowego trzyletnim więzieniem. Przedsięwziął też środki zabezpieczające regularny ruch na głównych liniach.

MOSKWA STOLICĄ ROSYI.

Amsterdam. B. Kor. „Allgemein Handelsblad“ donosi, że generał-gubernator Finlandyi, który powrócił z Petersburga oświadczył, że rząd rosyjski postanowił przenieść stolicę do Moskwy.

WYDZIAŁ OBRONY KRAJU.

Frankfurt. B. Kor. „Frankf. Ztg.“ podaje doniesienie „Daily Telegraphu“ z Petersburga, że utworzony będzie specjalny wydział obrony kraju, rodzaj gabinetu wojennego w łonie rządu. W skład jego wejdą zapewne Kierewski, Nekrasow, Tereszenko i Sawinkow.

WALKA Z SEJMEM FIŃSKIM.

Sztokholm. B. Kor. „Russka Wola“ donosi o przybyciu wielu oddziałów kozaków z samochodami pancernymi do Helsingforsu. „Nowoje Wremia“ dowiadyuje się, że demonstracyjny wjazd kozaków wywołał zamierzone wrażenie. Tenże dziennik dowiadyuje się, że grupy sejmku fińskiego uchwały zebrać się w innym mieście i tam kontynuować obrady.

BUNT PULKÓW UKRAIŃSKICH.

Wiedeń. (Telefonem). Droga na Szwajcaryę otrzymała „Abend“ wiadomość z Kijowa, że pułki ukraińskie w okolicy Kijowa zbuntowały się i zdemolowały budynek głównej komendy. Komisarza rządowego zastrzelono.

DZIESIĄTKOWANIE PULKÓW.

Wiedeń. (Telefonem). „N. W. Abendbl.“ donosi z Zurychu, że gen. Kornilow kazał dziesiątkować dwa pułki, które w Galicji wschodniej odmówiły posłuszeństwa.

Kontrrewolucja w Rosji.

Berno. B. kor. „N. Züritcher Ztg.“ donosi z Petersburga: Nie przywiązując wielkiej wagi do niebezpieczeństwa kontrrewolucji monarchistycznej, stwierdzają dzienniki, że zwolennicy starego rządu w ostatnim czasie podejmują usiłowania, by zorganizować ten ruch i przysposobić dla niego teren. Od pewnego czasu pojawia się tajny dziennik „Groz“, który uprawia propagandę monarchistyczną. Na prowincji mnożą się podobne mniejsze dzienniki i pisma ulotne, które po części jawnie występują za przywróceniem caratu, po części starają się zainicjować pogromy żydowskie. W ostatnich dniach uwieczniono znanych już z poprzedniej działalności pod dawnym rządem monarchistycznym publicystów Glinke, Janczewskiego, Łonkowską, ponieważ stworzyli tajną organizację na rzecz przywrócenia monarchii.

Rady rob.-żołnierskie w Anglii

Berlin. Z Londynu donoszą do „Vossische Ztg.“: Komisja przygotowawcza dla utworzenia rad robotniczo-żołnierskich w Anglii odbędzie ogólne obrady wszystkich mężów zaufania w dn. 18 bm. w Birminghamie. Tam będzie postanowione, aby wszystkie siły kraju i pracującego ludu zorganizować dla doprowadzenia do pokoju przez wciągnięcie narodów do polityki prowadzących wojnę krajów. Głównym punktem obrad będzie udzielenie prawa stowarzyszenia się i wszystkich innych praw politycznych wojskom w polu.

RZĄD PRZECIW RADOM ROBOTNĄ ŻOŁNIERSKIM.

Londyn. B. Kor. Reuters i Izba gmin zawiadomił Macpherson, że żołnierzom nie będzie wolno wstępować do rad żołnierskiej i robotniczych.

KONFERENCJA SOJUSZNIKÓW

Londyn. B. Kor. Reuters. Konferencja sojuszników została wczoraj odroczone. Dzienniki donoszą, że omawiano konferencję sztokholmską. Wśród publiczności dzisiejszej konferencji sojuszników wywołała wielkie zainteresowanie. Na Downing Street zebrał się wielki tłum ludzi, by być świadkiem zjazdu uczestników konferencji.

MINISTER W OPOZYCYI

Berno. B. Kor. W paryskim „Pays“ Longuet powiada wyraźnie, że minister amundni Thomas pozostanie w gabinecie tylko wtedy, gdy mu się powiedzie przeformować wydanie paszportów na podróz reprezentantów Francji do Sztokholmu. Gdyby tego koledzy ministeryjni obstawali przy odmownym stanowisku, to Thomas przejdzie ostatecznie do opozycji.

SIŁY KOALICYI NA FRONCIE ZACHODNIM.

Berlin. Z Kopenhagi donoszą do „Nationalzeitung“: Według doniesienia z Paryża do „Dagens Nyheter“ otrzymała Ajemoya Havasa następującą wiadomość z Nowego Jorku: Francuski delegat Tardieu udzielił ministrowi wojny Beckersowi wyjaśnienia o rozkładzie wojsk francuskich na froncie zachodnim. Z 759 kilometrów frontu zachodniego zajmują obecnie Francuzi 574 km., a Anglicy 183 km. Podczas ostatniej ofensywy wysłali Francuzi 12 milionów pocisków wszelkiego kalibru.

BIERNY OPÓR ŻYDÓW ROSYJSKICH.

Wiedeń. (Telefonem). „Zeit“ podaje wiadomość, że 30 tys. żydów ros., których rząd angielski wcielił do armii angielskiej postanowiło powrócić do Rosji, a gdyby się to nie udało, rozpocząć bierny opór.

Papież o pokoju.

Wiedeń. (Telefonem). „Acht Uhr Bl.“ podaje z Monachium wiadomość, że dziennik archidiecezji monachijskiej ogłosił odezwę Papieża do kard. Gaspariego w sprawie pokoju. Odczyta ta brzmi:

Wskazaliśmy ludom jedyną drogę prowadzącą do zagłogodzenie z honorem i pożytkiem dla każdego narodu waśni, wskazując zarazem wytyczne, które musi posuwać się musi trwale uporządkowanie stosunku państw. Zakładamy ich imieniem Boga i ludzkości, by porzucili myśl wojny i wzajemnego tempienia się i by doszli do sprawiedliwej ugody. Nasz głos pełen troski wobec tego samobójstwa Europy pozostał niewysłuchany. Pała nienawiścią posłała w górę i wojna ogarnia coraz inne kraje, pomażając zniszczenie i morderstwo. Mimo tego ufnosć nasza nie zmniejszała się i z bolejącym sercem spodziewamy się, że dzień zwiastujący szczęście jest niedaleki. Niestychane cierpienia narodów same przez się zrodziły żądanie pokoju. Oby Boski Zbawiciel sprawił, aby i w sercach państwa zwyciężyła rada ku ustępliwości i aby oni nie sprzeciwiali się głosom ludów domagającym się pokoju.

Wilson wątpił o pokoju.

Berno. B. Kor. Paryskie dzienniki dowiadują się z Waszyngtonu: Wilson kazał senatorowi Lewisowi zawiadomić, że obecnie wszystkie widoki pokoju są beznadziejne i że on pierwszy będzie tym, który podjęmie wymagane kroki, gdyby się pokazały oznaki zapowiadające trwały pokój.

O gabinet urzędniczy.

Wiedeń. (Telefonem). Prezydium Związku nar. niemieckiego przeprowadziło na dzisiejszym posiedzeniu dyskusję nad sytuacją wytworzoną przez odmowę stronictw udziału w gabinecie parlamentarnym. W dyskusji objawiło się wielkie niezadowolenie z taktyki partii chrześc. społecznej. Prezes Związku dr. Dobernig konferował wczoraj wieczorem dłuższy czas z premierem. Z pogłosek o tworzeniu nowego gabinetu urzędniczego zanotować należy, że dotychczasowy kierownik min. kolei Bahnhuis i kierownik min. sprawiedliwości dr. Schauer nie wejdą do nowego gabinetu.

Wiedeń. B. kor. Według komunikatu wydanego przez prezydium niemieckiego Związku narodowego, prezydium dyskutowało nad stanowiskiem Związku wobec zamiaru parlamentaryzacji gabinetu, który to zamiar jak wiadomo nie mógł być przeprowadzony. Związek ustali swoje przyszłe sta-

nowisko do nowego rządu według jego zachowania się w sprawach dotyczących interesów narodu niemieckiego. Nadto Związek domaga się, by z całą siłą prowadził walkę przeciw gospodarstwu wyżywkowi ludności, by wszystkie zarządzenia organizacyjne dla poprawy stosunków żywnościowych były popierane i by dotychczasowa praktyka cenzury ustala.

NOWE MINISTERYUM.

Wiedeń. (Telefonem). „Zeit“ notuje pogłoskę, że w razie przekształcenia prowizorycznego gabinetu w definitywny agendy pozostanie i telegrafu zostaną wydzielone z min. handlu i skonsolidowane w nowym ministeryum ruciu, a na ministra upatrzonego urzędnika polsłowiańskiego.

Cesarz o oswobodzeniu Galicji.

Wiedeń. B. Kor. „Polskie Nachrichten“ donoszą: Z okazji ostatnich zwycięstw wojsk sprzymierzonych w Galicji wschodniej były przez Koła polskiego dr. Bliński wystosował do cesarza ze zdroju Ischl, gdzie bawi na kuracji, następujący telegram:

Chwała dziełowa, w której Waszej ces. Mości bohaterstwa wojska w pełnym sławy połączeniu z wojskami władców sprzymierzonych zwycięsko wyparły wrogię najedźdźcą z ostatnich zakątków Galicji, przynosi tak ciężko od 3 lat dotkniętemu krajowi pierwszy w istocie promyk nadziei. Jako poprzedni przez Koła Polakiego dobrze znający niewymowne cierpienia, jakich naród polski i ruski doznał od groźnego wroga, śmiem z pełną ozołobitnością złożyć u stóp Waszej Ces. i Król Mości najumięszniejsze podziękowanie za wspaniałe wyzwolenie mojego nieszczęsnego kraju rodzinnego.

Bliński.

Na ten telegram otrzymał Bliński od cesarza następujący odpowiedź:

Najserdeczniej dziękuję waszej ekscelencji za telegram owiany tak gorącym uczuciem. Było gorącym pragnieniem mego serca, aby ludność narodowości polskiej i ukraińskiej tak ciężko dotknięta przez wroga inwazyjną wyzwoleń z pod twardego jarzma. Dzięki pomocy wszechmocnego udzielonej armii mojej tudzież armiom sprzymierzonym powiodło się ziszczyć to moje głębokie pragnienie i pod berłem moim połączyły znowu moje ukochane ludy.

HR. CZERNIN W GŁ. KWATERZE.

Wiedeń. B. kor. Minister spraw zagranicznych hr. Czernin dziś wieczór w towarzystwie sekretarza legacyjnego hr. Walterskirchnera odjechał do głównej kwatery niemieckiej, stamtąd do Berlina, aby rewizytować kanclerza państwa dra Michaelisa.

Oświadczenie hr. Rostworowskiego.

Warszawa. B. kor. B. Wolffa. „Kuryer Polski“ zwrócił się z zapytaniem do dyrektora politycznego oddziału przy Radzie Stanu, hr. Rostworowskiego, czy Rada Stanu zamysła pozostała w stanowisku i jakie stanowisko zajmuje wobec opozycji. Hr. Rostworowski odpowiedział: Niecierpliwość społeczeństwa jest zrozumiała. Ale dlaczego całe odium ma spadać na rachunek pośredników trudno zrozumieć. Poza tym na stanowisku. Spotykamy się z przeciwnościami z zewnątrz i od wewnątrz, tylko dlatego, ponieważ zdajemy sobie sprawę z konieczności utrzymania stałości pracy. Nie można w pewnym momencie rozwoju wszystkiego porzucić i zmuszać następować, by wszystko zaczęli jeszcze raz od początku. Jak długo przeciw naszemu programowi podnosi się tylko hasła zupełnej próżni, nie można się ugiąć nawet przed najbardziej niebezpiecznymi wezwaniami. Pragniemy wytrwać, to znaczy wziąć na nasze barki najcięższy i najnieprzyjemniejszy okres polskiej polityki, okres rokowań przygotowawczych. Nie możemy przedwcześnie ustępować, by ułatwić nieprawą reprezentację Polski tym, którzy mieli odgwie podpiśać protesty przeciw niezawisłości Polski, którzy byli przeciwni natychmiastowemu zrealizowaniu państwa i którzy ze sprzymierzeńców byłej Rosji naraz stali się idealnymi obrońcami jak najdalejzych i najbezwzględniejszych programów narodowych. Także sprawa wojska nie pozwala Radzie stanu ustąpić. Myśmy w zastępstwie odegrać rolę rządu i odebrałmy przysięgę. Musimy więc wojsko oddać rządywistemu rządowi.

Niezależność sądów wojskowych.

„Arbeiter Ztg.“ podaje dostowny tekst rozporządzenia b. min. obrony krajowej Georgiego w sprawie niezależności sądów wojskowych odnośnie do ferowania zbyt łagodnych wyroków, który przedstawiony na ostatnim posiedzeniu komisji prawniczej Izby posłów wywołał ostre rekriminyacje ze strony poselskiej. Brzmi on: „Przy wydawaniu wyroków na osoby cywilne z powodu karygodnych czynów w myśl par. 2. ces. rozp. z 25 lipca 1914, należy ze względu na obecne stosunki postępować z całą surowością. Ponieważ w sądzie dywizyjnym obr. kraj. w Pradze zauważono praktykę w odwrotnym kierunku, zwraca się uwagę w myśl par. 7 ust. o. l. 5 prokuratorów wojskowych, że w pewnych wypadkach mają prawo zrobić użytek ze swej władzy urzędowej. Jeśli zaś nawet wtedy wyroki ferowane były za łagodne, zostanie zmiana w tej sprawie spowodowana w ten sposób, że zostaną przeniesieni oficerowie audytoratów i zmienione same sądy.

Do powyższego dodaje pismo uwagę, że takiego ministra należy postawić przed trybunał stanu.

Wiadomości telegraficzne.

ZMIANY W LEGIONACH.

Warszawa. B. kor. B. Wolffa. Pułkownik Leon Berbecki, dotąd szef sztabu generalnego Legionów polskich, zamianowany został komendantem 3 pułku piechoty, zaś major Włodzimierz Zagórski dotąd komendant tego pułku został zamianowany szefem sztabu generalnego.

NAMIESTNIK WE LWOWIE.

Lwów. B. Kor. P. Namiestnik Karol hr. Hugi przyjechał dziś po południu do Lwowa w towarzystwie adiutanta hr. Schaffgotscha i komisarza powiatowego dr. Galuski. Nadto w podróz towarzyszył namiestnikowi kierownik Centrali dla gospodarczej odbudowy kraju szef sekcji Hertel i kierownik oddziału budowlanego senior radca dworu Ingardent. Namiestnik i towarzyszący mu urzędnicy udają się jutro w podróz samochodem, aby zwiędzić miejscowości świeżo oswobodzone od nieprzyjaciela.

O UMOWY GOSPODARCZE.

Wiedeń. B. Kor. Wczoraj o 10 przed południem w ministerstwie spraw zagranicznych rozpoczęło się pierwsze posiedzenie zapytanych już konferencji dla przygotowania umów gospodarczych. Minister spraw zagranicznych, który pragnął oświadczyć o stworzeniu pierwsze posiedzenia, nie mógł tego uczynić z powodów służbowych i polecił zastępstwo pierwszemu szefowi sekcji w ministerstwie spraw zagranicznych hr. Müllerowi. Hr. Müller powitał w ciepłych słowach delegatów, których imieniem poseł bułgarski w Wiedniu Toszew, podziękował. Po otwarciu posiedzenia kierownik sekcji handlowo politycznej w ministerstwie spraw zagranicznych szef sekcji Ippen objął kierownictwo, poezem rozpoczęły się obrady merytoryczne, które trwać będą kilka dni.

PRACE KOMISJI PARLAMENTARNEJ.

Wiedeń. (Telefonem). Prezes Komisji politycznej dr. Winter zwrócił się do referentów komisji z zapytaniem czy będą mogli zrobić swe referaty w czasie między 20 i 31 bm., gdyż w tym czasie zamierzal zwołać posiedzenie komisji. Jednym z referentów jest pos. Reger.

ZAKUPNO ZIEMNIAKÓW W KRÓL. POLSKIEM.

Wiedeń. B. kor. Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Zakupno kartofli w obszarze okupacyjnym polskim dokonywa tylko Polska Centrala zbożowa. Kupowanie ziemniaków w obrębie gubernii przez prywatnych kupców jest niedozwolone. Prośby do naczelnej komendy armii o zezwolenie na zakupni ziemniaków w general-gubernii są więc tak samo bezcelowe jak próby o bezpośrednie przydzielenie ziemniaków. O przydziale pasów ziemniaków z Polski, które będą ewentualnie przeznaczone dla aprowizacji ludności austriackiej, rozstrzyga a. k. urząd żywnościowy, który nimi rozporządza.

NADESLANE.

ANTONI CHOŁONIEWSKI

Duch dziejów Polski

na te chwile dzisiejsze.

TREŚĆ:

Wstęp. Idea życia zbiorowego. Naród i król. Szlachta polska. Unie. Swoboda jednej warstwy. Tolerancja wyznaniowa. Prawo i życie. Wojny polskie. Szczęśliwa wolności. Wyprzedzenie Europy. Upadek państwa. Duch dziejów Polski na te chwile dzisiejsze.

Cena K. 2-50.

1885

Do nabycia w Administracji „Głosu Narodu“, we wszystkich księgarniach i w Tow. Szkoły Lud. w Krakowie (Floryjańska 15), które wysła egzemplarz pojedynczo po nadaniu należności lub za zaliczką pocztową oraz większe ilości do księgarń za gotówką z opustem.

X. ANTONI PIĄTKOWSKI

Jubilat, były proboszcz w Straszynie.

przeżywszy lat 86, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasną w Panu dnia 9 sierpnia 1917 w Krakowie.

Wyprawdzenie zwłok z domu żałoby L. 86 przy ul. Szlak do kościoła parafialnego św. Floryana nastąpi w sobotę dnia 11 sierpnia o godzinie 9 przedpołudniem, a po odprawionem tamże nabożeństwie eksportacja na cmentarz, na które to obrzędy zaprasza się Przewielebne Duchowieństwo, Krewnych, Przyjaciół, Znajomych i Wicrnych. Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą. Zakład pogrzebowy „Concordia“ Jana Wolnego.

Za spokój duszy ś. p.

Prof. Michała Frackiewicza

jąko w pierwszą rocznicę śmierci, odbędzie się

MSZA ŚW. ŻALOBNA

w sobotę dnia 11 sierpnia b. r. o godzinie 8 rano w kościele św. Barbary. 1548

Praktyczni ludzie noszą obecnie tylko patentowane GIĘTKIE PODESZWY DREWNIANE „IDEAL”

BRĄK OPAKU uchyła użycie w kuchni „Simplex” 1440 patent. szybkowaru w którym gotuje się bez nafty i spirytusu węglem drzewnym...

MIÓD = górski, patoka, pod gwarancją czysty, przeszło 300 kg, zaraz do sprzedania po cenie 12 K za kg, netto, loto lisko.

Zarząd dóbr Kolbuszowa poszukuje LEŚNICZEGO z niższym egzaminem, dobrą praktyką i referencyami.

Nowość wydawnicza ANTONIEGO CHOLONIEWSKIEGO Duch Dziejów Polski na tle chwili dzisiejszej.

ZWIĄZEK powstający art. polskich w Krakowie SZPITALNA 21. WYSTAWA i sprzedaż obrazów treści religijnej i świeckiej pierwszorzędnych artystów polskich.

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie poleca najnowsze wydawnictwa: Brunner i Tollczko. Chemia nieorganiczna...

Związek ekon. urzędników, profesorów i nauczycieli w Krakowie 1548 kupi ze zbiorów jesiennych znaczne ilości owoców świeżych i suszonych...

Kierownik tartaku z długoletnią praktyką w swoim zawodzie, poszukuje posady. Obejmuje kierownictwo większego tartaku...

Mniejszej DZIERŻAWY lub samoistnego zarządu, od 1-go października poszukuje doświadczony rolnik z długoletnią praktyką w pierwszorzędnym gospodarstwach.

Poszukiwana Zdolna Nauczycielka dla uczennicy pryw. II. kl. gimn. polsk. Całe utrzymanie.

KURJER ŚWIATECZNY ILLUSTROWANY TUDONNIK HUMORYST.-SATYRYCZNY 54-ty ROK WYDAWNICTWA

Poszukujemy saldokontystę lub saldokontystkę biegłych w kontowaniu.

Miód prawdziwy, karpacki, kuracyczny. Bryndzę świeżą, Grzyby prawdziwe, wysła w 5- i 10-kg. pakietach pocztowych.

Zakopane, willa „OKSZA” ulica Zamoyckiego L. 9. Do wynajęcia na jesień i zimę po 1, 2, 3 i 4 pokoje...

Poszukuje się pomocnika kancelaryjnego obznajmionego z buchalterią i korespondencją, kawalera, może być inwalida wojenny.

STARUSZKA córka oficera wojsk polskich z roku 1881, niezdolna do pracy z powodu starości i złamania ręki uprasza o łaskawe wsparcie.

TANIE RESZTKI! Z TKALNI JOZ. BARTOS Dobruska 24. Czechy. Cennik płócien, barchanów, flanel, aksamitów...

Jedyna księga adresowa przemysłu i handlu krajowego SKOROWIDZ PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY Królestwa Galicji.

Obszerne źródło informacji o władzach, instytucjach, warunkach zakładania przedsiębiorstw itd. wobec grożącego wyczerpania zaleca do nabycia Liga Pomocy Przemysłowej Lwów, ul. Pańska 11.

Seminarium gospodarcze w Snopkowie (pod Lwowem) Kształci kandydatki na nauczycielki szkół gospodarczych oraz na samoistne kierowniczki gospodarstw wiejskich...

„JERRY” Ska z ogr. odp. Amerykańskie Urządzenia biurowe Centrala dla Galicji Bukowiny i Królestwa Polskiego

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie poleca najnowsze wydawnictwa: Baumarchals. Komedyje. Przełożył Boy...

Niema już bólu zębów, niema nocy bezsennych „Fides” uśmierza bóle przy spruchniętych i dziurawych zębach...

Wysła z druku popularna broszura z przykładami, p. t.: „Sześć nauk o pijaństwie” przez X. Tadeusza Szubstarskiego.

Kupię wagon iabtek zimowych loco Stacja kolejowa. Wiadomość do Administr. „Głosu Narodu” pod A. Z. 222. 1500

Towarz. prywatnego gimnazjum realnego w Zakopanem, prowadził ośm klas gimn. realnego męskiego i oddzielenie ośm klas gimn. realnego żeńskiego...

Szukam na stałe pokoju umeblowanego przy rodzinie w miejscowości kąpielowej lub na wsi blisko kolei względnie spółki do wielkiej hodowli jarzyn i sadów T. K. Czerwiński...

MIESZKANIE w śródmieściu składające się z 5 pokoi, przedpokoju, wanny, kuchni, na parterze, o powierzchni 105 m. kw. i ogródka przylegającego do plantacji...

POTRZEBNY profesor języka polskiego do gimnazjum w Lublinie Warunki bardzo dobre.

WSPÓŁPRACOWNIKA poszukuje kantor sprzedaży losów c. k. Loteryi klasowej JAN DYMNIKI, JASŁO.

SPÓŁKA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA z ogr. odp. W TARNOWIE kupuje losy i wszelki materiał budowlany.

Poszukuje się PROFESORA SZKOŁY ŚREDNIEJ jako kierownika i nauczyciela dla prywatnego gimnazjum, mającego się założyć w Suchej od 1-go września 1917 r.

ROZKŁAD JAZDY. Z dniem 1 czerwca b. r. obowiązuje w Krakowie nowy następujący rozkład jazdy: Z Krakowa odjeżdżają pociągi: do Wiednia: 5:30 rano (wojсковy); 5:45 rano (osobowy)...

WILLE ogrodem (komfort) w pobliżu stacji tramwaj. z wkładem 40.000 K. Kupi się zaraz biuro kupna i sprzedaży realności Tumidajowicza w Krakowie...

Kobieta skromna, uczciwa, umiejąca gotować i szyc, potrzebna jest zaraz do jednej pani na wieś.

Osoba młoda, z dobrego domu, z jednoroczną praktyką w Zakładzie wychowawczym, poszukuje posady do dzieci albo do towarzystwa starszej pani.

Sad około 600 drzew, zaraz wydzierżawi dwór Brzeźnica. 1548

Księgarnia katolicka Bra Mikulowskiej w Krakowie poleca drugie wypane prześliczne dzieła Spiewniczek Eucharystycznych.

Libretta wyciągi fortep. i pojed. utwory z oper i operetek, szkoły na rozni instrum., śpiewalki, bibliot. teatrów amat., przewodniki i żurnale...

Leśniczy z egzaminem, 25 letnią praktyką, obeznany z gospodarstwem lasowym i prowadzeniem obszarów dworskich, żonaty, bezdzietny, wolny od wojska, Polak, wiek 48, pozostaje na posadzie leśniczego w większym majątku...